

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
MSN-2026-00055	2026-04-02	MSN	MSN	Maria Melcher
Strategi	Geodatastrategi			

Dokumentets syfte

Syftet med geodatastrategin är att ange en gemensam och långsiktig inriktning för hur Nacka kommun ska styra, prioritera och utveckla geodata under strategiperioden 2027–2029. Strategin ska tydliggöra ansvar och vägval över verksamhetsgränser samt bidra till att investeringar i geodata ger verksamhetsnytta, god informationssäkerhet och efterlevnad av relevanta regelverk.

Dokumentet gäller för

Denna geodatastrategi gäller för samtliga nämnder, enheter, verksamheter och kommunala bolag inom Nacka kommun som producerar, förvaltar eller använder geodata i sin verksamhet.

Strategin ska tillämpas vid:

- planering och genomförande av projekt och utvecklingsinsatser där geodata ingår.
- beslut om investeringar i data, digitalisering, analys och IT-stöd där geodata berörs.
- kravställning vid upphandling och samverkan med externa leverantörer.
- förvaltning och vidareutveckling av system, datamängder och tjänster där geodata ingår.

Strategin är även vägledande för externa parter som, på uppdrag av kommunen, hanterar eller utvecklar kommunens geodata.

Geodatastrategin och kommunens styrmodell

Geodata är en viktig del av kommunens informationsförsörjning och digitala infrastruktur. Det används i planering, byggande, miljöarbete, analys, service och myndighetsutövning. Geodata är inte enbart ett tekniskt stöd, utan en strategisk resurs för att planera, utveckla och följa upp kommunen på ett mer samlat, träffsäkert och hållbart sätt. Värdet av geodata uppstår inte enbart i enskilda system eller processer, utan i hur information kan delas, återanvändas och

kombineras i olika delar av kommunens verksamhet. En tydlig och gemensam styrning av geodata stärker kommunens förmåga att fatta rättssäkra beslut, arbeta effektivt och utveckla tillförlitliga digitala tjänster.

Geodatastrategin ska bidra till kommunens övergripande mål genom att:

- stärka beslutsunderlag och processer som bidrar till stark och balanserad tillväxt.
- öka kvalitet och förutsägbarhet i samhällsbyggnadsprocessen och bidra till attraktiva livsmiljöer.
- förbättra tillgänglighet och service genom bättre informationsförsörjning och återanvändning av data.
- skapa förutsättningar för att geodata används effektivt, enhetligt och rättssäkert i hela kommunen.

Geodata är en gemensam kommunal tillgång och ett gemensamt ansvar. Geodata ska göras tillgängliga där det är möjligt och skyddas där det är nödvändigt.

Relation till digitaliseringsstrategin

Geodatastrategin konkretiserar Nacka kommuns digitaliseringsstrategi inom geodataområdet. Den utgår från digitaliseringsstrategins inriktning att kundens behov ska styra, att informationen ska sättas i centrum, att kommunen ska utgå från en gemensam digital plattform, att ny teknik ska prövas med ansvar och att informationssäkerhet ska inge förtroende.

Inom geodataområdet innebär detta att kommunen ska prioritera datamängder som bidrar till ökad servicenivå, effektivare verksamhet, bättre beslutsunderlag och därmed ett högre värde för skattepengarna. Det förutsätter att kommunen stärker kvalitet, metadata och spårbarhet, skapar förutsättningar för återanvändning över verksamhetsgränser, utgår från gemensamma arbetssätt och plattformar samt säkerställer att geodata hanteras med tillräcklig säkerhet, robusthet och regelefterlevnad.

Strategins inriktningar

För att stärka kommunens långsiktiga förmåga att använda geodata som en strategisk resurs för bättre service, bättre beslut och hållbar utveckling anger geodatastrategin följande inriktningar för Nacka kommun:

- geodata ska hanteras som en gemensam kommunal resurs, med tydlig styrning, ansvar och samordning
- strategiska datamängder ska prioriteras och utvecklas så att de håller rätt kvalitet, är möjliga att förstå, återanvända och använda tillsammans med annan relevant information
- geodata ska beskrivas och struktureras på ett mer enhetligt sätt, så att informationens innehåll, användning och samband blir tydliga över verksamhetsgränser
- investeringar inom geodataområdet ska planeras, prioriteras och följas upp utifrån förväntad nytta, kvalitet, säkerhet och långsiktig förmåga
- geodata ska göras tillgängliga där det är möjligt och skyddas där det är nödvändigt, med hänsyn till informationssäkerhet, robusthet och regel efterlevnad
- teknikval, arbetssätt och samverkan ska utformas så att kommunen bevarar handlingsfrihet, minskar sårbarhet och undviker onödiga beroenden
- kompetens och ledarskap ska stärkas så att strategins inriktning kan omsättas i praktiken i hela kommunen

Strategins fokusområden

För att ge strategins inriktning praktiskt genomslag pekar geodatastrategin ut fyra fokusområden. Fokusområdena samlar de förutsättningar som Nacka kommun behöver stärka för att geodata ska kunna användas mer enhetligt, skapa större verksamhetsnytta och hanteras på ett rättssäkert och långsiktigt hållbart sätt. Tillsammans utgör de grunden för kommunens prioriteringar inom geodataområdet under strategiperioden.

- Fokusområde 1 Data governance
- Fokusområde 2 Strategiska datamängder
- Fokusområde 3 Ekonomisk hållbarhet och nyttorealiserings
- Fokusområde 4 Kompetens och ledarskap

Fokusområde I- Data governance

Geodata ska hanteras som en gemensam kommunal tillgång. Det kräver tydlig styrning som är förankrad i både ledning och verksamhet, med gemensamma ramar för ansvar, beslut och arbetssätt. Ansvar för innehåll, kvalitet och aktualitet ska ligga nära verksamheten, medan gemensam samordning ska skapa enhetlighet, stödja samverkan och ge förutsättningar för uppföljning. Styrningen ska stödja både tillgänglighet och nödvändigt skydd av information.

Inriktningar

Tydlig ansvarsfördelning i organisationen – Inriktning IA

Varje datamängd som omfattas av kommunens data governance ska ha en tydligt utpekad dataägare i verksamheten, med ansvar för innehåll, kvalitet och aktualitet. Ansvar och roller ska vara definierade i enlighet med kommunens gemensamma styrning av geodata.

Etablerad struktur för styrning och samordning – Inriktning IB

Geodatafrågor som berör flera verksamheter ska inte hanteras enskilt i verksamheterna, utan lyftas och beslutas i en gemensam struktur för styrning och samordning. Denna struktur ska samordnas genom kommunens etablerade funktion för dataanalys och uppföljning.

Gemensamma principer och arbetssätt – Inriktning IC

Geodata ska hanteras enligt gemensamma principer för beskrivning, klassificering, delning, skydd och uppföljning. Kommunen ska använda beslutade krav, standarder och riktlinjer så att geodata får en tillräckligt enhetlig struktur och kvalitet för att kunna delas, återanvändas och användas tillsammans över verksamhetsgränser.

Informationssäkerhet som del av styrningen – Inriktning ID

Geodata ska klassificeras och hanteras utifrån gemensamma principer för delning, skydd och säker hantering. Klassificering och tillämpning ska vara en integrerad del av kommunens gemensamma arbetssätt för data governance och stödjas av relevanta system och plattformar. Det ska vara tydligt vilken information som kan delas, vilken som kräver skydd och hur dessa bedömningar ska göras och tillämpas i verksamheterna.

Fokusområde 2 - Strategiska datamängder

Strategiska datamängder är de geodata som är särskilt viktiga för kommunens samhällsbyggnadsprocesser, beslutsfattande, uppföljning och digitala tjänster. Dessa ska prioriteras i styrning, utveckling och förvaltning så att de håller rätt kvalitet, är tillgängliga och kan återanvändas. De ska också beskrivas och utvecklas så att de kan förstås, användas tillsammans med andra relevanta datamängder och bidra till att samband i informationen blir tydligare. Det ska ge bättre underlag för beslut, effektivare arbetssätt och bättre service till medborgare och företag.

Under strategiperioden pekas följande datamängder ut som strategiska:

- Detaljplaner
- Översiktsplan
- Grön-blå programmet
- Fastighetsgränser
- Byggnader
- Geotekniska undersökningar
- Befolkningsdata
- Strandskyddsdata
- Vagnät

Att dessa datamängder pekas ut som strategiska innebär inte att andra geodata är oviktiga. De strategiska datamängderna behöver kunna kombineras med andra relevanta geodata i kommunens arbete. Att de pekas ut som strategiska innebär att de ska ges företräde i utveckling, förvaltning och investeringar inom geodataområdet.

Inriktningar

Fastställande och prioritering – Inriktning 2A

Nacka ska under strategiperioden prioritera och utveckla de strategiska datamängder som anges i detta fokusområde. Dessa datamängder ska ges företräde i utveckling, förvaltning och investeringar inom geodataområdet. Prioriteringen ska avse både vilka datamängder som behöver utvecklas först och vilka uppgifter, samband och underlag som är mest avgörande för analys, planering, beslut och digitala tjänster.

Beskrivning och tillgång – Inriktning 2B

Varje strategisk datamängd ska vara tydligt beskriven och möjlig att hitta och använda genom en gemensam och beslutad lösning för hantering av kommunens

data. För varje datamängd ska det framgå vad informationen innehåller, hur aktuell den är, vilka begränsningar som finns och hur den får delas.

Samband i användning – Inriktning 2C

För varje strategisk datamängd ska det, där det är relevant, framgå i vilka sammanhang den kan användas tillsammans med annan information i analys, planering och beslut.

Förvaltning och aktualitet – Inriktning 2D

De strategiska datamängderna ska uppdateras löpande och hållas aktuella, så att de kan användas som tillförlitligt underlag i beslut, planering och digitala tjänster för verksamheter och invånare.

Relationer mellan datamängder och objekt – Inriktning 2E

Strategiska datamängder ska beskrivas och utvecklas så att relationer mellan objekt, företeelser och andra relevanta datamängder är tydliga och användbara. Det ska göra det lättare att förstå hur information hänger ihop och att använda den samlat i kommunens analyser, beslut och planering.

Digitalt användbara underlag – Inriktning 2F

Underlag inom de strategiska datamängderna som i dag finns i analoga eller svåransvända format ska stegvis digitaliseras och struktureras så att de kan användas och återanvändas i kommunens verksamhet.

Fokusområde 3 - Ekonomisk hållbarhet och nyttorealisering

Kommunen ska kunna prioritera mellan olika typer av investeringar utifrån förväntad nytta, kvalitet och långsiktig förmåga. Investeringar inom geodataområdet ska planeras och följas upp så att nyttor synliggörs, reformutrymme kan tas tillvara och dialog med ledning och politik kan föras faktabaserat. Kommunen ska även pröva extern finansiering när det stärker genomförandeförmågan och ligger i linje med kommunens prioriteringar.

Inriktningar

Klassificering – Inriktning 3A

Investeringar inom geodataområdet ska i beslutsfasen bedömas utifrån vilken effekt de förväntas ge, exempelvis om de bidrar till höjd servicenivå, stärkt kvalitet och robusthet, regelefterlevnad, långsiktig förmåga eller skapar reformutrymme.

Verksamhetsansvar för nyttorealisering – Inriktning 3B

Varje investering inom geodataområdet ska föregås av ett tydligt verksamhetsansvar, där berörd verksamhet åtar sig ansvar för genomförande, uppföljning och nyttorealisering som en del av beslutet.

Systematisk uppföljning – Inriktning 3C

Tid, kostnader och serviceeffekter ska följas upp på ett strukturerat sätt före och efter investering, oavsett var i organisationen effekterna uppstår.

Styrning av reformutrymme – Inriktning 3D

Identifierad frigjord tid och andra resurser ska följas upp och styras aktivt, så att reformutrymme kan användas i enlighet med beslutade mål och prioriteringar.

Extern finansiering och samverkan – Inriktning 3E

Vid relevanta utvecklingsinsatser ska möjligheten till extern finansiering prövas för att stärka genomförandeförmågan och minska belastningen på ordinarie budget.

Fokusområde 4 - Kompetens och ledarskap

Kommunen ska ha medarbetare och chefer med den kunskap och förmåga som krävs för att geodata ska kunna styras, användas och följas upp på ett enhetligt sätt. Kompetens och ledarskap är en förutsättning för att strategins prioriteringar ska få genomslag i verksamheten och för att nyttor av investeringar ska kunna realiseras, synliggöras och tas till vara.

Inriktningar

Ledarskapsutveckling – Inriktning 4A

Chefer och ledare ska ha tillräcklig kunskap för att kunna bedöma, styra och följa upp investeringar i geodata och digitalisering, inklusive hur nyttor uppstår, vilka vägval som krävs för att realisera dem och hur effekter på arbetssätt, kvalitet och resursanvändning följs upp över tid.

Gemensamma principer för nyttorealisering – Inriktning 4B

Gemensamma principer för hur nyttor, effekter och reformutrymme bedöms, följs upp och används i styrning ska fastställas och tillämpas, så att investeringars resultat kan jämföras, prioriteras och ligga till grund för beslut om fortsatt utveckling och resursfördelning.

Kompetens inom data governance – Inriktning 4C

Kompetens inom geodata, informationsförvaltning och data governance ska finnas brett i organisationen och tillämpas i verksamheten, så att kunskap om datakvalitet, struktur, standarder och tolkning inte är personberoende utan stödjer ett gemensamt och långsiktigt arbetssätt.

Strategins tillämpning i styrning och uppföljning

Geodatastrategin är styrande för inriktning och prioritering inom geodataområdet och ska tillämpas i kommunens ordinarie styrning och planering.

Strategins fokusområden och vägval ska beaktas vid planering av projekt, utvecklingsinsatser och investeringar där geodata ingår, samt vid kravställning i upphandling och samverkan.

Genomförande och prioritering av aktiviteter sker inom berörda objekt och verksamheter. Objektledare verksamhet och objektledare IT ansvarar för att strategins inriktning omsätts i objektplaner och följs upp inom ordinarie objektsförvaltning. Chefer och ledare ansvarar samtidigt för att sätta verksamhetsmål som ligger i linje med strategin inom geodataområdet.

Strategins genomslag ska följas upp återkommande under strategiperioden. Uppföljningen ska utgå från strategins fokusområden och inriktningar samt ge underlag för att bedöma om arbetet utvecklas i önskad riktning, om prioriteringar behöver justeras och om strategin ger avsedd effekt i verksamheten.